

Obsah

Úvod	13
Ten fascinující mikrosvět neslyšících...	14
Zdravotní postižení nepřeje průměrnosti	16
Stephen William Hawking (*8. 1. 1942)	18
Helena Kellerová (27. 6. 1880 - 1. 6. 1968)	20
Anne Mansfield Sullivanová (14. 4. 1866 - 1936)	22
Robert J. Smithdas (*7. 6. 1925)	24
Mobi Urbanová (28. 7. 1914 - 22. 1. 1988)	25
Panteon ohluchlých, nedoslýchavých a neslyšících osobností	28
Doporučená literatura	37
Sluchově postižení	38
Terminologie ve sluchovém postižení	38
Sluchově postižení - osoby s vadami sluchu	40
Osoby s kombinovanou vadou zraku a sluchu (slepohlui)	40
Šelestáři	41
Rodiče sluchově postižených dětí	41
Nedoslýchaví, ohluchlí a prelingválně neslyšící	42
Nedoslýchaví	43
Ohluchlí	44
Prelingválně neslyšící	45
Proč zneužívání pojmu „neslyšící“ poškozujeslyšící děti?	46
Neslyšící podle kulturní definice	47
Kolik je u nás neslyšících a nedoslýchavých?	52
Doporučená literatura	54
Metody vzdělávání neslyšících	55
Mluvení	55
Znakový jazyk	56
Vzdělávací metody	56
Orální metoda	57
Totální komunikace	61
Bilingvální vzdělávání	63
Doporučení rodičům pro volbu vzdělávacího programu pro jejich dítě	64
Rozhodování o kochleární implantaci	65
Doporučená literatura	66

Znakový jazyk a umělé posunkové systémy	67
Český znakový jazyk	68
Umělé posunkové kódy	70
Fonemické posunkové kódy	70
Prstová abeceda	71
Znakovaná čeština	72
Doporučená literatura	73
Odezírání	74
Odezírání je schopnost, kterou lze pouze rozvinout, ale nikoliv naučit	74
Zásady správné artikulace na neslyšící	76
Doporučená literatura	80
Čtení	81
Čtení žáků českých škol pro sluchově postižené	84
Orientační hodnocení čtení provedené učiteli v roce 1996	84
Test čtení s porozuměním provedený v roce 1997	85
Doporučená literatura	88
Stručné dějiny vzdělávání neslyšících	89
Starověk	89
První zprávy o vzdělání neslyšících	92
Počátky skutečného vzdělávání neslyšících - XVI. století	93
XVII. století	94
XVIII. století	98
První školy pro neslyšící	100
Abbé de l'Épée (25. 11. 1712 - 23. 12. 1789)	101
Samuel Heinicke (10. 4. 1727 - 30. 4. 1790)	104
XIX. století	106
Gallaudetova univerzita	110
Role rodičů	114
Jitka Haunerová-Staňková (20. 7. 1880 - 16. 4. 1948).	115
Doporučená literatura	119
Školství v Čechách a na Moravě	120
Pražský ústav pro hluchoněmé - 1786	120
Moravsko-slezský ústav pro hluchoněmé v Brně - 1829	132

Ústav pro neslyšící děti židovského náboženství v Mikulově - 1844	138
Diecézní ústav pro hluchoněmé v Litoměřicích - 1858	138
Diecézní ústav pro hluchoněmé v Českých Budějovicích - 1871	139
Diecézní ústav pro hluchoněmé v Hradci Králové - 1881	146
Integrace neslyšících do běžných škol - 1881, 1886	152
Útulna pro hluchoněmé dívky a ženy v Horní Krči u Prahy - 1893	152
Moravský zemský ústav pro hluchoněmé v Ivančicích - 1894	153
Moravský zemský ústav pro hluchoněmé v Lipníku - 1894	158
Moravský zemský ústav pro hluchoněmé v Šumperku - 1907	160
Moravský zemský ústav pro hluchoněmé ve Valašském Meziříčí - 1911	160
Ústav pro hluchoněmé v Plzni - 1913	165
Zemský spolek pro péči o hluchoněmé v Království českém - 1915	170
První český ústav pro hluchoněmé v Praze - 1916	176
První pomocná škola městská pro hluchoněmé v Praze - 1917	182
Pokračovací škola pro hluchoněmé v Praze - 1920	183
Pokus o zavedení povinné školní docházky pro neslyšící - 1922	184
Ústav pro hluchoněmé v Dolní Lukavici u Plzně - 1922	185
Svatojanský ústav pro hluchoněmé dívky v Hradci Králové - 1928	185
Ústav sociálně zdravotní péče o hluchoněmou mládež v Praze - 1931	186
Ústav pro hluchoněmé, školy odrostlé dívky v Bechyni - 1930	186
Učebné dílny pro hluchoněmé v Praze - 1939	187
Veřejná škola pro nedoslýchavé v Praze - 1945	188
Logopedický ústav hl. m. Prahy - 1946	190
Zestátnění a kategorizace škol - 1948	190
Základní odborná škola pro neslyšící ve Zlíně - 1948	191
Gymnázium pro mládež s vadami sluchu - 1954	191
Škola v Kyjově - 1954	192
Škola v Liberci - 1955	194
Jesle pro sluchově postižené v Místku - 1961	197
Prodloužení povinné školní docházky a změny kategorizace škol - 1978	197
Škola v Ostravě-Porubě - 1982	198
Střední odborné učiliště, Střední průmyslová škola oděvní pro sluchově postiženou mládež v Brně - 1988	198
Změna názvu škol na „školy pro sluchově postižené” - 1991	200
Dvouletá střední škola pro sluchově postižené v Praze - 1992	200
Vysokoškolské studium neslyšících v Brně - 1992	201
Institut pro neslyšící v Berouně - 1993	202
Střední zdravotnická škola pro sluchově postižené v Berouně - 1994	202

Bilingvální mateřská škola pro sluchově postižené - 1995	203
Vysokoškolské studium neslyšících v Praze - 1998	204
Doporučená literatura	205

Spolky a život neslyšících a nedoslýchavých 206

Podpůrný spolek hluchoněmých sv. Františka Saleského v Praze	206
Období 1906 - 1914	211
Období 1916 - 1919	212
Zemská ústřední jednota hluchoněmých pro Moravu v Brně - 1919	214
Dům hluchoněmých v Brně	216
Od roku 1920 do roku 1921	218
Československý svaz spolků hluchoněmých	220
Období 1922 - 1925	224
Spolek nedoslýchavých a později ohluchlých Efeta v Praze - 1925	226
Od roku 1926 do Mezinárodního sjezdu hluchoněmých v Praze 1928	229
Mezinárodní sjezd hluchoněmých v Praze 1928	230
Od Mezinárodního sjezdu do roku 1938	242
Ústředí péče o hluchoněmé	244
Středomoravský spolek hluchoněmých v Kroměříži - 1938	
a Spolek neslyšících ve Zlíně	245
Od září 1938 do okupace	246
Od okupace do roku 1948	247
Likvidace spolků po únoru 1948	254
Období Svazu invalidů	259
Léta padesátá a šedesátá	259
Pražské jaro a vzdor proti sovětské okupaci - leden 1968 až duben 1969	268
Opožděný příchod „Pražského jara“ do Svazu invalidů	
- vznik specifických svazů	269
Opožděný příchod normalizace - od roku 1970 do roku 1974	270
Agonie - po listopadu 1989	274
Renesance spolkové činnosti od roku 1990	277
Doporučená literatura	289

Časopisy 290

České noviny pro hluchoněmé - 1918	290
Obzor hluchoněmých - 1918	292
Plzeňský hluchoněmý a další časopisy pro děti	294
Revue pro vzdělávání a výchovu hluchoněmých - 1923	295
Leitmeritzer Taubstummblätter - 1925	296

Svépomoc hluchoněmých - 1926	296
EFETA - 1926	299
Sudetendeutsche Taubstumm-Zeitung - 1929	299
Přítel - 1929	300
Zájmy hluchých - 1930	300
Hluchoněmý - 1933	303
Československý neslyšící - 1937	303
ABC neslyšících	304
Zpravodaj pro členy a přátele spolku neslyšících ve Zlíně - 1948 a Zájmy neslyšících	305
Zpravodaj ústřední jednoty invalidů a Práce invalidů - 1950	305
Zpravodaj Svazu československých invalidů	307
Zpravodaj - Vydání pro sluchově vadné - 1954	308
Elán - Vydání pro neslyšící - 1969, Elán sluchově postižených - 1970	309
Gong - 1972	310
NONE - Novinky neslyšících sportovců z Jihlavska - 1979	313
Bulletin a INFO-zpravodaj Federace rodičů a přátel sluchově postižených - 1990	313
Unie neslyšících - 1992	314
Bikatón - 1992	315
NONE - Noviny pro neslyšící - 1994	315
Ucho-echo - 1996	315

Likvidace znakového jazyka na školách v ČSR 318

Pokusy o znovuzavedení znakového jazyka do škol 324

Prosazení zákona o znakové řeči 329

Česká bibliografie 346

Seznam a původ obrázků 352

Rejstřík 370

Byli bych rád, kdyby v ní studenti našli zcela novou a původní cestu, na kterou se rozhodli specializovat. Jak však naznačuje i její koncept obilje, není hluchoněm více je věnována samotným neslyšícím, ovlivňují a zvláště se týká jejich rodičů. Nenašli v ní jenom informace, jak jim pomáhají, ale také jejich život, jaké je každodenní život, jakže v ní žijí, jaké je jejich vztahy. A pokud si uvědomí, že vada sluchu není nic, za co by se měli stydět, ale pokud si uvědomí, že jak mezi neslyšícími, tak mezi zrakově vadnými, tak i mezi těmi, kteří dokazali mnohem více než ostatní, protože oni mají mnohem větší náležitě užít než ti „normální“, spíše je třeba, aby byli.